

--	--	--	--

KOD UCZNIĄ

**ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH Z GEOGRAFII
DLA UCZNIÓW GIMNAZJUM
ROK SZKOLNY 2014/2015**

ETAP WOJEWÓDZKI

Instrukcja dla ucznia

1. Zestaw konkursowy zawiera 23 zadania i 3 barwne załączniki.
2. Przed rozpoczęciem pracy, sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny.
3. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
6. Nie używaj korektora.
7. W nawiasach obok numerów zadań podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów
możliwych

do uzyskania: 40

Laureatem konkursu
zostaniesz, jeżeli

uzyskasz co najmniej
32 punkty.

Pracuj samodzielnie.

POWODZENIA!

Wypełnia komisja konkursowa

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Razem	
Liczba punktów														
L. pkt. po weryfikacji														
Nr zadania	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
Liczba punktów														
L. pkt. po weryfikacji														

Zatwierdzam

Zadanie 1. (1 p.)

Oceń prawdziwość podanych informacji dotyczących położenia województwa lubelskiego na tle krain geograficznych Polski. Wpisz znak X w odpowiednie komórki tabeli.

	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	Województwo lubelskie położone jest w całości w pasie wyżyn i nizin środkowopolskich.		
2.	Środkową i południową część województwa lubelskiego zajmuje Wyżyna Lubelska.		
3.	Niewielka część województwa lubelskiego leży na obszarze Kotliny Sandomierskiej.		

Zadanie 2. (3 p.)

Wykonaj polecenia na podstawie mapy przedstawiającej Roztocze w granicach Polski i Ukrainy (**załącznik nr 1**) oraz własnej wiedzy.

a) Podkreśl nazwy dwóch rzek głównych, do których spływają wody Roztocza.

Bug, Wisła, Wieprz, San, Dniestr, Wisłok, Wereszyca, Tanew, Bystrzyca

b) Podkreśl poprawne zakończenie zdania.

Wody Roztocza odprowadzane są

- A. tylko i wyłącznie do Morza Bałtyckiego.
- B. do Morza Bałtyckiego i Czarnego.
- C. do Morza Bałtyckiego i Północnego.
- D. do Morza Bałtyckiego, Czarnego i Północnego.

c) Uzupełnij zdania.

Roztocze to pasmo wzniesień ciągnące się od Kraśnika (K) w kierunku aż do Lwowa (L).

Grzbietami Rostocza przebiegają oddzielające dorzecza rzek i zlewiska mórz.

Zadanie 3. (2 p.)

Połącz nazwę każdej wyżyny z odpowiednim opisem.

1. Wyżyna Śląska	A. Rozległe obniżenie pokryte m. in. marglami, gipsami i lessami.
2. Wyżyna Krakowsko-Częstochowska	B. Obszar o nieckowatej budowie, pokryty piaskami trzeciorzędowymi, w których powstały wody artezyjskie.
3. Niecka Nidziańska	C. Falista powierzchnia od 220 do 311 m n.p.m. przeciętna licznymi wąwozami.
4. Wyżyna Kielecko-Sandomierska	D. Najwyższym wzniesieniem regionu jest Góra św. Anny (400 m n.p.m.) – bazaltowy stożek wulkaniczny.
5. Wyżyna Lubelska	E. Duże zróżnicowanie rzeźby terenu od niskich wydłużonych pasm górskich po rozległe wyżynne wierzchowiny.
	F. Rozciągnięty południkowo wał wapienny z ostańcami skalnymi, głębokimi dolinami i jaskiniami.

Zadanie 4. (3 p.)

W pasie wyżyn spotkamy następujące skały:

wapień, margiel, opokę, gips, węgiel kamienny, less, krede, piaskowiec kwarcytowy.

a) Uzupełnij schemat, wpisując nazwy skał zgodnie z wiekiem ich powstawania.

	Skaly mlodsze od mezozoicznych:
	Skaly powstale w erze mezozoicznej:
	Skaly starsze od mezozoicznych:

b) Wybierz spośród wymienionych i zapisz nazwy czterech skał typowych dla Wyżyny Lubelskiej.

.....
.....
.....
.....

c) Wybierz spośród podanych i zapisz nazwy dwóch skał osadowych pochodzenia okruchowego:

.....
.....

Zadanie 5. (1 p.)

Zaznacz prawidłowe zakończenie zdania.

Głównym czynnikiem powstania gołoborzy w Górach Świętokrzyskich było wietrzenie mrozowe pod wpływem

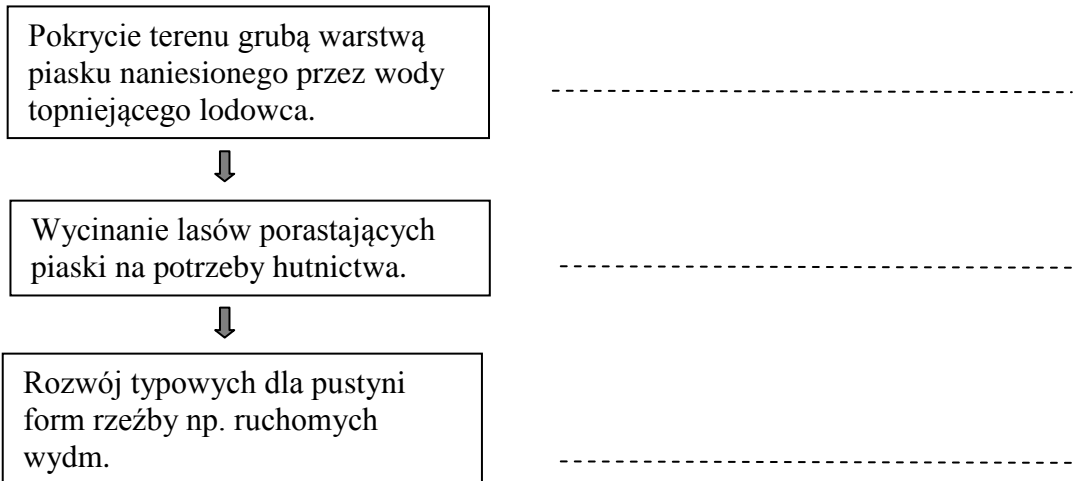
- A. oddziaływania na skały niskich temperatur.
- B. pokrycia stoków górskich lądolodem.
- C. wahań temperatury od dodatniej do ujemnej i odwrotnie.
- D. nagłego ocieplenia klimatu w okresie zlodowaceń.

Zadanie 6. (2 p.)

Osobliwością Wyżyny Śląskiej jest Pustynia Błędowska – największy w Polsce obszar piasków lotnych i zarazem największy w Europie obszar występowania piasków śródlądowych.

Poniżej opisano oddziaływanie trzech czynników, które przyczyniły się do powstania tej pustyni.

a) Wpisz obok każdego opisu nazwę właściwego czynnika.

b) Wyjaśnij, dlaczego Pustynię Błędowską określa się jako pustynię pochodzenia antropogenicznego.

.....

.....

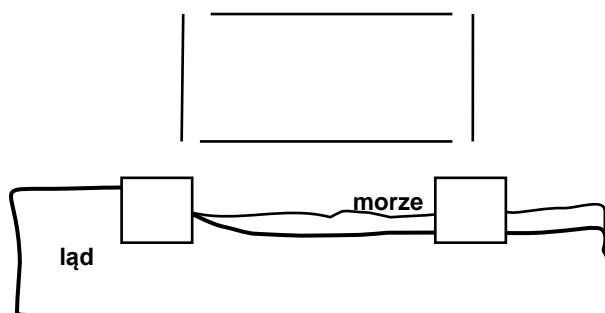
.....

.....

Zadanie 7. (2 p.)

Uzupełnij rysunek, tak aby przestawiał powstawanie bryzy dziennej.

- a) Wpisz w kwadraty literę **W** – oznaczającą wyż i literę **N** – oznaczającą niż. Zaznacz strzałkami kierunki przemieszczania się powietrza.
- b) Podpisz literą **B** strzałkę oznaczającą kierunek bryzy dziennej.

Zadanie 8. (2 p.)

Podaj po dwie cechy powietrza przenieszonego przez bryzę dzienną i nocną.

Bryza dzienna – powietrze i

Bryza nocna – powietrze i

Mapa do zadań 9. – 12.

Ludność województw w 2010 r.

<http://educarto.pl>

Zadanie 9. (1 pkt.)

Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Do przedstawienia liczby ludności poszczególnych województw Polski na mapie wykorzystano metodę

- A. kartogramu.
- B. zasięgów.
- C. kartodiagramu.
- D. sygnatur.

Zadanie 10. (1 pkt.)

Odczytaj z mapy i wpisz do tabeli liczbę ludności wymienionych województw.

Województwo	mazowieckie	lubuskie	lubelskie
Liczba ludności			

Zadanie 11. (2 p.)

Porównaj liczbę ludności województwa mazowieckiego i lubuskiego względem innych województw. Zapisz wnioski dla każdego z nich.

Województwo mazowieckie:

.....

Województwo lubuskie:

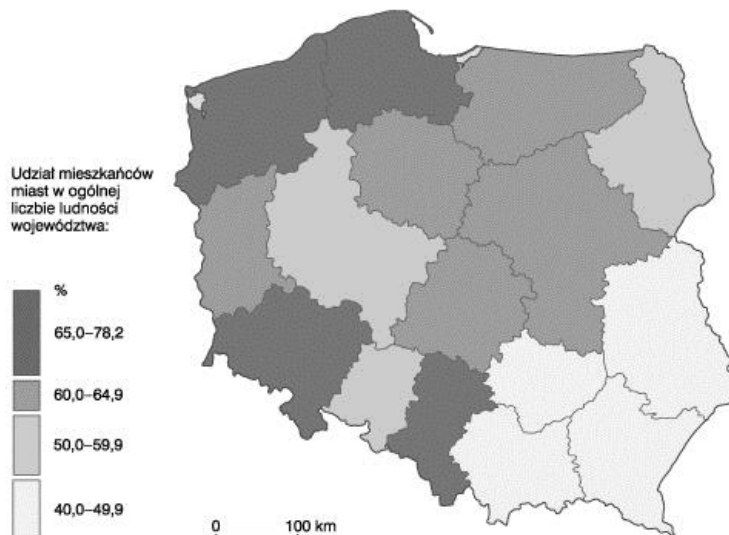
.....

Zadanie 12. (2 p.)

Podaj nazwy trzech województw, które mają podobną liczbę ludności jak województwo lubelskie. Wpisz nazwy tych województw oraz ich stolic do tabeli.

	Województwo	Stolica
1.		
2.		
3.		

Mapa do zadań 13. i 14.

Zadanie 13. (1 p.)

Zapisz wniosek dotyczący przestrzennego zróżnicowania poziomu urbanizacji w Polsce na podstawie analizy mapy przedstawiającej wskaźnik urbanizacji w województwach w roku 2009.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 14. (2 p.)

Oceń, na podstawie analizy mapy oraz danych w tabeli prawdziwość zapisanych poniżej zależności między strukturą zatrudnienia a wskaźnikiem urbanizacji w wymienionych województwach.

Struktura zatrudnienia w % w 2011 r.	Województwa			
	lubelskie	mazowieckie	pomorskie	śląskie
rolnictwo	27,6	11,6	7,5	2,8
przemysł	21,5	22,7	29,9	39,4
usługi	50,9	65,7	62,6	57,8

Źródło danych: GUS

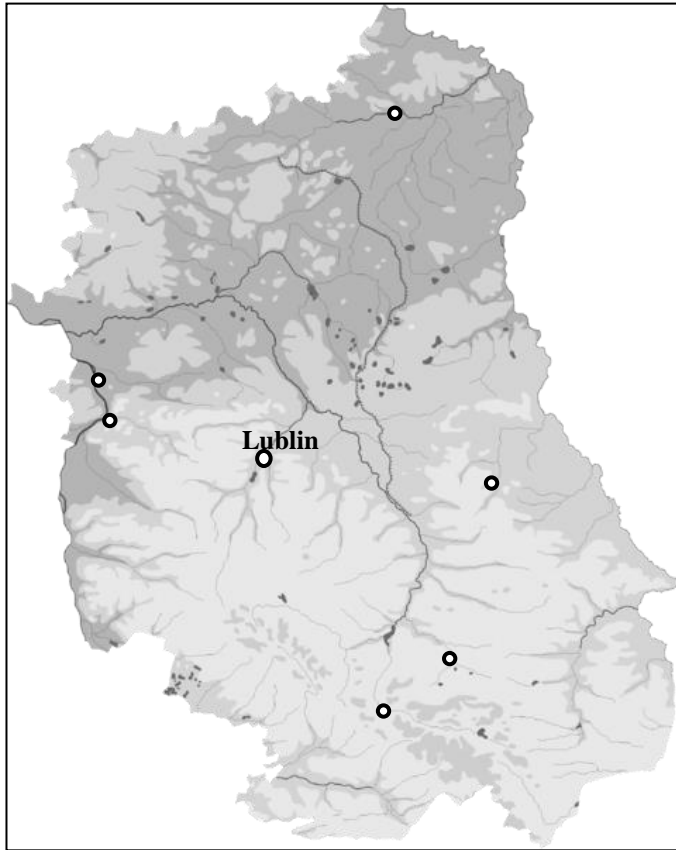
Zaznacz literę **P** obok zdań ukazujących prawdziwą zależność a literę **F** obok zdań ukazujących zależność nieprawdziwą.

1. Odsetek zatrudnionych w rolnictwie wpływa na poziom urbanizacji. **P F**
2. Im większy odsetek zatrudnionych w rolnictwie tym większy wskaźnik urbanizacji. **P F**
3. Duża liczba mieszkańców miast powoduje wzmożone zapotrzebowanie na usługi. **P F**
4. Rozwój przemysłu przyczynia się do rozwoju miast. **P F**
5. Struktura zatrudnienia nie ma związku z poziomem urbanizacji w poszczególnych województwach. **P F**

Zadanie 15. (2 p.)

Mapa przedstawia położenie wybranych miast województwa lubelskiego.

- a) Podpisz na mapie cztery największe pod względem liczby ludności (poza Lublinem) miasta województwa.

<http://pl.wikipedia.org>

- b) Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Liczba mieszkańców największych miast województwa lubelskiego (poza Lublinem) mieści się w przedziale

- A. 40 – 55 tysięcy.
- B. 45 – 60 tysięcy.
- C. 45 – 70 tysięcy.
- D. 50 – 70 tysięcy.

Zadanie 16. (1 p.)

Wymień nazwy czterech miast województwa lubelskiego, które są miastami na prawach powiatu.

1.
2.
3.
4.

Zadanie 17. (2 p.)

Na zdjęciach oznaczonych numerami **1 – 4 (załącznik nr 2)** przedstawiono zabytki architektury w wybranych miastach województwa lubelskiego.

Uzupełnij podpis do każdego zdjęcia wpisując nazwę miasta.

1. Muzeum Zamoyskich w
2. Kościół św. Jana Nepomucena „na wyspie” w
3. Pałac Czartoryskich w
4. Kamienice Przybyłów na rynku w

Zadanie 18. (2 p.)

Dokonaj analizy danych w tabeli pod kątem struktury użytkowania ziemi w Polsce w latach 1990 – 2010.

Użytkowanie gruntów	1990	2000	2010
	w % powierzchni ogólnej kraju		
Użytki rolne	60,1	57,0	51,7
Lasy	28,4	28,9	29,6
Pozostałe grunty	11,5	14,1	18,7

Podaj dwie istotne zmiany, jakie nastąpiły w powierzchni użytków rolnych i lasów w okresie 20 lat. Zapisz po jednej, możliwej według Ciebie przyczynie tych zmian.

1. UŻYTKI ROLNE

Zmiana:

.....
.....

Przyczyna zmiany:

.....
.....
.....

2. LASY

Zmiana:

.....
.....

Przyczyna zmiany:

.....
.....
.....

Zadanie 19. (2 p.)

Wykresy (załącznik nr 3) przedstawiają strukturę wykorzystania źródeł energii w Polsce obecnie (rok 2012) i przewidywaną w roku 2030.

Zapisz, na podstawie analizy tych wykresów trzy przyczyny zmian, które mogą nastąpić w polskiej energetyce do roku 2030.

Przyczyny zmian:

1.
.....
2.
.....
3.
.....

Zadanie 20. (1p.)

Oceń, zaznaczając odpowiednią literę, które wyjaśnienie jest prawdziwe (**P**), a które fałszywe (**F**).

W procesie wytwarzania energii do najmniej szkodliwych dla środowiska surowców należy biomasa,

A. ponieważ jej spalanie nie przyczynia się do wzrostu efektu cieplarnianego.	P	F
B. ponieważ podczas jej spalania powstaje tyle CO ₂ ile wcześniej rośliny pobrały z otoczenia.	P	F
C. ponieważ podczas jej spalania nie powstają inne gazy poza dwutlenkiem węgla.	P	F
D. ponieważ podczas jej spalania powstaje znacznie mniej dwutlenku siarki niż podczas spalania węgla.	P	F

Zadanie 21. (2 p.)

Wpisz nazwy państw sąsiadujących z Polską obok podanych informacji.

- A. Z tym państwem Polska ma najdłuższą granicę.
- B. Jest najmniejszym pod względem powierzchni sąsiadem Polski.
- C. Żyzne czarnoziemy zajmują 60% powierzchni kraju.
- D. Nizinny kraj, bez dostępu do morza.
- E. Jest eksklawą.
- F. Ma najdłuższą sieć autostrad w Europie.
- G. Leży w dorzeczu Niemna i Dźwiny.

Zadanie 22. (2 p.)

Północna część Polski, Niemiec i Białorusi oraz Litwa mają podobny krajobraz.

a) Jaki to typ krajobrazu? Podaj jego nazwę.
.....

b) Wymień 3 charakterystyczne elementy rzeźby terenu w tym krajobrazie:
.....
.....
.....

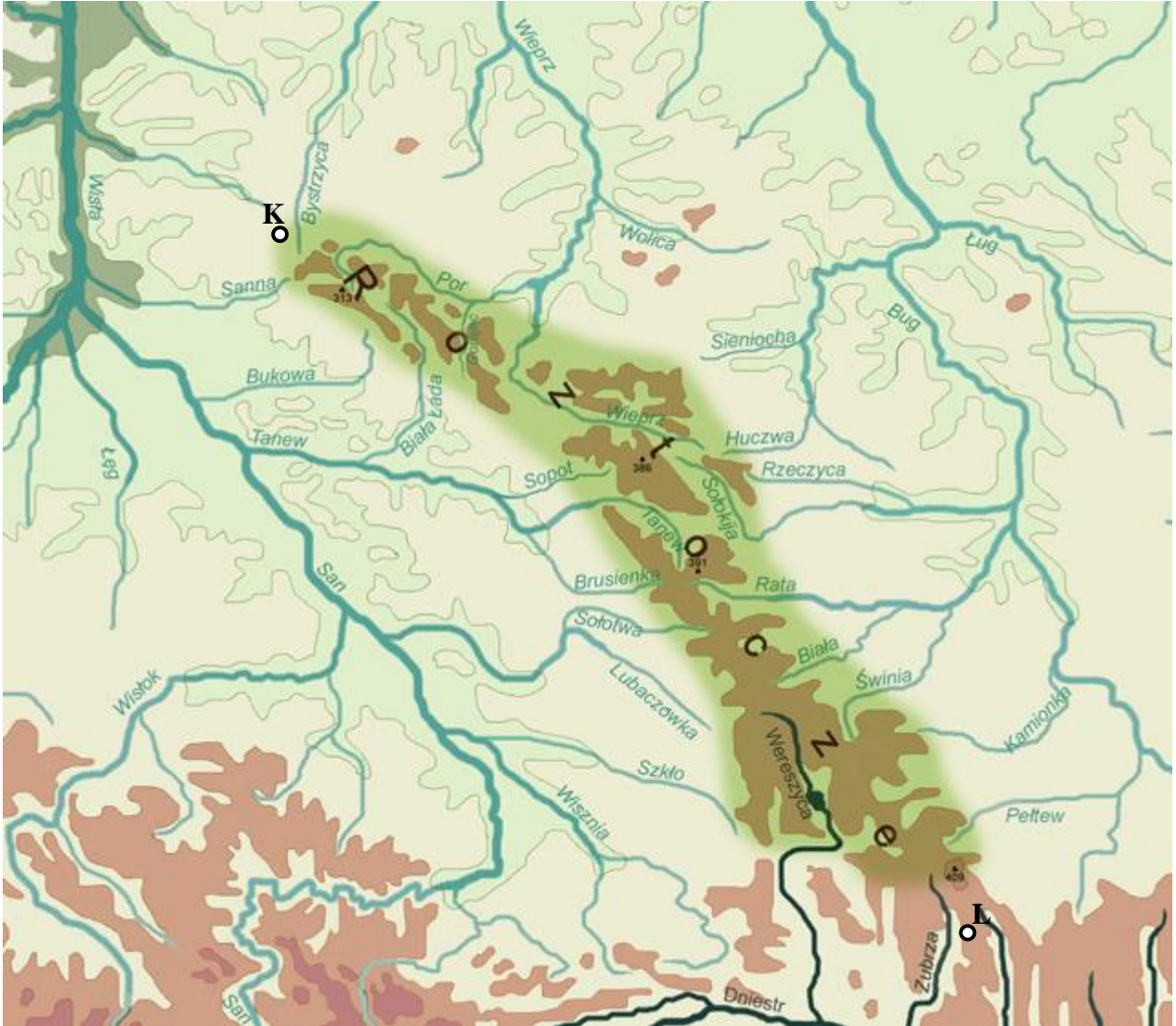
Zadanie 23. (1 p.)

Podaj nazwy dwóch państw sąsiadujących z Polską, które podobnie, jak nasz kraj przodują w wydobywaniu węgla brunatnego w Europie.

Nazwy państw:

ZAŁĄCZNIKI

1. Mapa do zadania 2.

<http://www.jakubas.pl>

2. Zdjęcia do zadania 17.

1.

2.

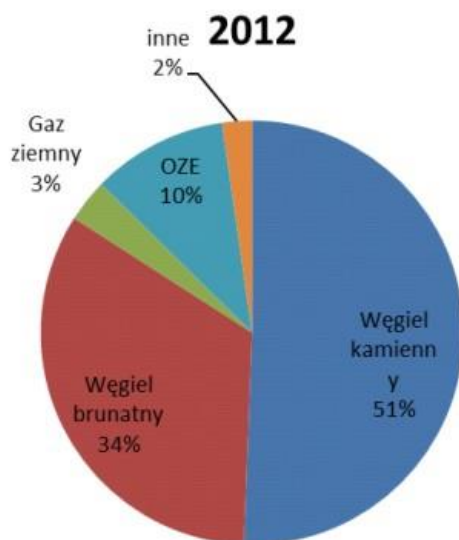
3.

4.

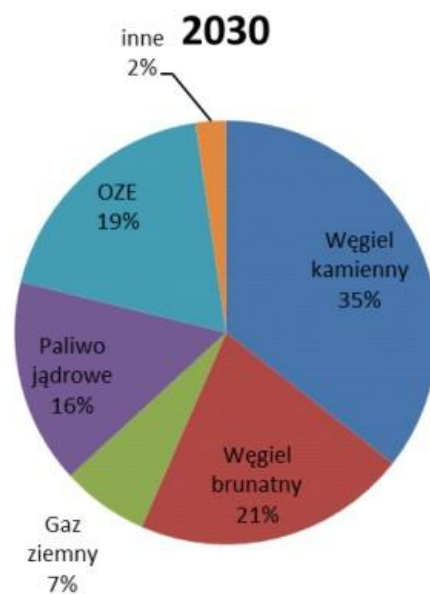

3. Wykresy do zadania 19.

OZE – Odnawialne Źródła Energii

Źródło: Agencja Rynku Energii

Źródło: Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku